

Kulturdepartementet

Datum
2024-03-21

Diarienummer
Å 2023-4086
SOU 2023:58

Remissvar - Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Myndigheten har en särskild roll som ansvarig för regional utvecklings- och samordnad landsbygdspolitik. Vi är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion och för frågor inom turism och besöksnäring. Vårt arbete syftar till att stärka sambanden mellan näringslivsutveckling, samhällsplanering och hållbar regional utveckling.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Säkerställ tydlighet i övergång till kultursamverkansplan

Om utmaningar med ny modell

Tillväxtverket ställer sig positivt till att införa en mer flexibel samverkansmodell, men vi ser också att det kan uppstå frågetecken och utmaningar kopplat till aktörernas förändrade roller. Revideringen av samverkansmodellen innebär att relationerna mellan kommun, region och myndighet förändras och blir mer jämbördig. Det är i grunden positivt, men det kan också medföra otydlighet och kanske även viss konkurrens mellan aktörer. Det blir viktigt att Kulturrådets roll blir tydlig och inledningsvis har kapacitet att stötta aktörerna i arbetet med att ta fram kultursamverkansplaner.

Förbättra förutsättningar för kultur i landsbygder

Tillväxtverket ställer sig positivt till kommunernas stärkta roll i kultursamverkansmodellen. Den parlamentariska landsbygdskommittén (2017) uppmärksammade i sitt slutbetänkande att möjligheterna att uppleva och utöva kultur inte är likvärdiga i hela landet¹. I betänkandet Kultursamhället finns ett tydligt territoriellt perspektiv i resonemanget om hur olika regioners och kommuners förutsättningar kan se ut i form av resurser, kapacitet med mera. Att inkludera kommuners kulturverksamhet i samverkansmodellen är en viktig förutsättning för att skapa bättre tillgänglighet till kultur i landsbygder. Detta kräver dock att dialogen anpassas till mindre resursstarka kommuners förutsättningar.

Tillväxtverket vill också lyfta vikten av att landsbygdernas perspektiv representeras i det urval av kommuner som är tänkta att ingå i en nationell dialog, då det i betänkandet anges att det i ett första skede kan vara aktuellt att först och främst bjuda in de större kommuner som fördelar statsbidrag på delegation².

Utifrån ett landsbygdsperspektiv vill vi även poängtera civilsamhällets viktiga roll för tillgång till kultur.

Gör tydligt kopplingen till regional utveckling

Tillväxtverket delar utredarnas beskrivning av att det politiska samtalsklimatet påverkar mer än bara kulturen. Vi ser att regioner talar om kulturen i ett större sammanhang kopplat till regional utvecklingspolitik och regional attraktivitet, ur hållbart och territoriellt perspektiv och med tvärpolitisk ansats. Därför efterlyser vi en tydligare koppling mellan kultursamverkansplaner och övriga regionala planer.

Om Tillväxtverkets roll

Tillväxtverket delar betänkandets jämförelse med vår roll inom ramen för den regionala utvecklingspolitiken³ och att vi bistår Landsbygds- och infrastruktursdepartementet i förberedelserna inför regeringens forum med regionala politiker. Vi har också lång erfarenhet av att ha en koordinerande roll kopplat till olika regionala och kommunala dialoger, plattformar och strukturer för främjande lokalt och bistår gärna med erfarenheter och lärande från dessa.

Gör tydligt kulturella och kreativa branschers roll i kultursamverkansmodellen

Gör tydligt vilken roll kulturella och kreativa branscher har i relation till kultursamverkansmodellen

Tillväxtverket ser ett värde av att kulturella och kreativa branscher syns i flera regionala styrdokument, både ur ett närings- och kulturellt perspektiv. Kulturell verksamhet är en viktig grogrund för innovation och företagande samt regional utvecklingskraft. Vi delar *Kreativa Sveriges* förslag att det behöver "tydliggöras vilken plats som frågorna kring kulturella och kreativa näringar har och bör ha inom ramen för kultursamverkansmodellen⁴".

¹ För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd: slutbetänkande SOU 2017:1

² Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun SOU 2023:58, sidan 229

³ Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun SOU 2023:58, sidan 229

⁴ Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher SOU 2022:44, sidan 208 ff

Gör även tydligt i vilka strategiska dokument som kulturella och kreativa branscher ska synas i

Tillväxtverket delar *Kreativa Sveriges* perspektiv att kulturella och kreativa företag behöver "föras in på ett tydligare sätt i arbetet med regionala utvecklingsstrategier, kulturplaner, strukturfondsarbetet inklusive operativa program för tillväxt och arbetsmarknad och inte minst i regionala innovationsstrategier för smart och hållbar specialisering⁵". Därför behöver det bli tydligt när nuvarande kulturplan ersätts av en kultursamverkansplan var kulturella och kreativa branscher ska höra hemma.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Daniel Thuresson har varit föredragande. Vid föredragningen har även Carin Persson och Maria Löfvenberg deltagit.

Tim Brooks

Daniel Thuresson

⁵ Sid 188, ur *Kreativa Sveriges* analysdel "Politiska ingångar till en sammanhållen strategi"